[2024] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 463: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 951

ਬਨਵਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਐਚ.ਐਸ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ.) ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 13348 ਆਫ 2024)

10 ਦਸੰਬਰ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ * ਅਤੇ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਮਾਮਲਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਿੰਘਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਲ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਐਲਏਸੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ।

ਮੁੱਖ ਨੋਟ

ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894-s.4, 18, 28-A-ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁੰਡਲੀ ਮਾਨੇਸਰ ਪਲਵਲ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ - ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ - (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ ਦੇ ਕੇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ - ਸ਼ੁੱਧਤਾ:

---

* ਲੇਖਕ

ਸਥਿਤ: ਖਾਸ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚਾਂ 'ਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ - ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਧਾਰਾ 28-ਏ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ - ਰਾਮਸਿੰਘਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ - ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਮਸਿੰਘਭਾਈ (ਪਮਸੰਗਭਲ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 28-ਏ(1) ਦੇ ਪਾਠ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ - ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ - ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। 18 - ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। 18 - ਇਹੀ ਲਾਭ ਦੂਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ u/s.28-ਏ-s.28-ਏ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 15, 16, 19, 21, 22-25]

ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ - ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਦਾ ਨਿਯਮ - ਨਿਰਣਾ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ:

ਹੋਲਡ: ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਹਿ-ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21]

ਬਨਵਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894-s.28-ਏ- ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਧਾਰਨ-s.28-ਏ(1)-ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ - ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਬਿਆਨੀ ਵਿਆਖਿਆ। [ਪੈਰਾ 11-14]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, 1995 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 180: [1995] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 703: (1995) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 736- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 2018 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 405 [2018] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1019: (2018) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 445- ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2017 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 1068: [2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100: (2017) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 680 - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ ਦਾ ਕੇਸ; (ਐਲ.ਏ.) ਐਕਟ ਦੇ s.28-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ: (ਐਲ.ਏ.) ਐਕਟ ਦੇ s.18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ; ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ; ਕੁੰਡਲੀ ਮਾਨੇਸਰ ਪਲਵਲ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ; ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕ; ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ, (ਐਲ.ਏ.) ਐਕਟ ਦੇ s/s 28-ਏ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਾ; ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ; ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਕੇਸ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 13348 ਆਫ਼ 2024

2021 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 19814 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 25.11.2021 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਪੀਯੂਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਨੁਜ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਆਲੋਕ ਸਾਂਗਵਾਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ.ਏ.ਜੀ., ਸਮਰ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ, ਸੁਮਿਤ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਜਤ ਸਾਂਗਵਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਬਰਨੀ ਸੋਮ, ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼।

ਫੈਸਲਾ

ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ 25 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ CWP ਨੰਬਰ 19814 ਆਫ਼ 2021 (O&M) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀ-ਕਮ-ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਝੱਜਰ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "(ਐਲ.ਏ.ਸੀ.)" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੁਆਰਾ 15 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

3. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

3.1. 17 ਨਵੰਬਰ 2004 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "1894 ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਿੰਡ ਮਾਜਰੀ, ਤਹਿਸੀਲ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਝੱਜਰ ਦੀ 8 ਕਨਾਲ 17 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਕੁੰਡਲੀ ਮਾਨੇਸਰ ਪਲਵਲ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 1 ਮਾਰਚ 2006 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ 12,50,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3.2. ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਝੱਜਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। 17 ਜਨਵਰੀ 2012 ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਉਕਤ ਹਵਾਲਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

3.3. ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 2013 ਦੀ 429 ਨੰਬਰ ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ (RFਏ) ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। 2 ਮਈ 2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ RFਏ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਕੇ 19,91,300/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

3.4. ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ 30 ਜੂਨ 2016 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਝੱਜਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3.5. 15 ਸਤੰਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2 ਮਈ 2016 ਦੇ RFਏ ਨੰਬਰ 429 ਵਿੱਚ 2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਲਾਭ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਧਾ ਕੇ 19,91,300/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 19,91,300/- ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

3.6. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 6 ਸਤੰਬਰ 2021 ਨੂੰ "ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ 2020 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 8456 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ 15 ਸਤੰਬਰ 2020 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਨਹੀਂ।

3.7. ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਯੂਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਤ ਸਾਂਗਵਾਨ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।.

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਮਸਿੰਘਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

---

1 2018 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 405 : [2018] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1019 : (2018) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 445

2 1995 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 180 : [1995] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 703 : (1995) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 736

6. ਇਸਦੇ ਉਲਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਮਸਿੰਘਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

7. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਰਾਹੀਂ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"3. ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਅਧੀਨ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਅਧੀਨ "ਅਦਾਲਤ" ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਅਵਾਰਡ" ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਤੋਂ 28-ਏ (ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ "ਅਦਾਲਤ" ਧਾਰਾ 3(d) ਅਧੀਨ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ "... ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ..."। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 54 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ VIII ਅਧੀਨ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਸਿਰਫ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਅਧੀਨ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। [ਜੋਸ ਐਂਟੋਨੀਓ ਕਰੂਜ਼ ਡੌਸ ਆਰ ਵੇਖੋ। ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਬਨਾਮ (ਜੋਸ ਐਂਟੋਨੀਓ ਕਰੂਜ਼ ਡੌਸ ਆਰ. ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਬਨਾਮ (ਐਲ.ਏ.)O (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 746] J. ਭਾਰਤਸਿੰਗ ਵਾਈ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (ਭਾਰਤਸਿੰਗ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (2018) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 92: (2018) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (Civ) 44]) ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਾਲੀਆ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਰਾਮਸਿੰਘਭਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ (ਰਾਮਸਿੰਘਭਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, 2014 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਗੁਜ 5840: 2015 ਏIR CC 1046] ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ। ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਉਸਦਾ ਹੱਕ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।"

8. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ-III ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤਾਂ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ।

9. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮਸਿੰਘਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

10. ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ, 21 ਫਰਵਰੀ 1987 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਅੰਦਰ, ਉਕਤ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਅੱਗੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ, ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 14 ਮਾਰਚ 1988 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੋਰਟ ਦੇ 21 ਫਰਵਰੀ 1987 ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਵੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ, ਸਮੀਖਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਵਿੱਚ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"8. ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 28-ਏ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ

ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਲਾਭ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

9. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਭਾਗ III ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਵੀ ਦੁਖੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸਨੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਸ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ" ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝ ਕੇ, 'ਪਹਿਲਾ' ਸ਼ਬਦ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

10. ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਅਵਾਰਡ ਤੱਕ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਕੇ, ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵੱਧ ਰਕਮ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਲਾਭ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਘੱਟ ਰਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹੇਗਾ। ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਨਾ ਸੀਮਤ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਈ ਹਵਾਲੇ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਾਰੀਖਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਅਵਾਰਡ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ, ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੇਵਕੂਫ਼ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਸਾਰੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਅਵਾਰਡ ਬਾਰੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ(1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਵਾਰਡ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਹਿਲਾ ਅਵਾਰਡ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੁਆਰਾ ਵਧੇ ਹੋਏ ਲਾਭ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗੀ ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਇਸਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਦੇ ਕੇ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 28-ਏ(1) ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ:

(1) ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਗ III ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(i) ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(i) ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ;

(iv) ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ:

(v) ਅਰਜ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ.

(vi) ਇੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

11. ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ "ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੀਮਾ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਪੂਰੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ ਚੱਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

11. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਉੱਚ

ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੋਵੇ।

12. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਹਾਲਾਤ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀ ਜੋ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

13. ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਵਿੱਚ "ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਅਰਥ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ।

14. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰੱਖੀਆਂ ਹਨ:

(1) ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੇ ਭਾਗ III ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;

(ii) ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਦੁਆਰਾ, ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ;

(iii) ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਕਤ ਅਵਾਰਡ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ;

(iv) ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ:

(v) ਅਰਜ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪੁਨਰ ਨਿਰਧਾਰਨ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(vi) ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

15. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2 ਮਈ 2016 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜੋ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ।

16. ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਹੀ

ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ 2 ਮਈ 2016 ਨੂੰ 2023 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 429 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੁੜ-ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 2 ਮਈ 2016 ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ।

17. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ (ਸੁਪਰਾ), ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 10 ਮਾਰਚ 1995 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ 2018 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

19. ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

20. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

"27. ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁੰਨਾ ਲਾਲ ਜੈਨ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਸੇਧਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਉਦਾਹਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ।

---

3 2017 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 1068 : [2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 100 : (2017) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 680

28. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਾਫਨਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ [ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਬਾਫਨਾ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (2014) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 623: (2015) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (Cri) 558] ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਜਾਂ ਘਟਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਮਹੱਤਵ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ, ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਇੱਕ ਮਹਿੰਗਾ ਨੁਕਸਾਨ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀ-ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਹਿ-ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਹਿ-ਬਰਾਬਰ ਬੈਂਚ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਬਾਅਦ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸਨੇ ਰੇਸ਼ਮਾ ਕੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਸੰਤੋਸ਼ ਦੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹਿ-ਬਰਾਬਰ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

21. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਾਕਤ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚਾਂ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ।
22. ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਦੇ ਨਿਯਮ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਸਹਿ-ਬਰਾਬਰ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨਕਿਊਰੀਅਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

23. ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਮਸਿੰਗਭਾਈ (ਰਾਮਸੰਗਭਾਈ) ਜੇਰਾਮਭਾਈ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ(1) ਦੇ ਪਾਠ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

24. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28-ਏ(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (ਉੱਪਰ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਸਮਾਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਏ ਹਨ ਤਾਂ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਲਾਭ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਅਧੀਨ ਦੂਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 28-ਏ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜੋ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਜਿਸਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਏਗੀ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਭ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

25. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। 25 ਨਵੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 15 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ (ਐਲ.ਏ.ਸੀ.) ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

26. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ(ਆਂ), ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।
ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।



ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ